

T.C.
Kültür ve Turizm Bakanlığı
Kütüphaneler ve Yayımlar
Genel Müdürlüğü

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 089-331

Millî Şair
Mehmet Akif ERSOY'un
Ölümünün 50. Yıldönümü
Anma Faaliyetleri

Sayı : SÜYAN/929.2- 5600 - 35750
Konu : "Millî Kültür" dergisi
"Mehmet Akif Ersoy
Özel Sayısı"

27 Ağustos 1986

SAYIN Orhan Şaik GÖKYAY
Kayışdağı Cad. Fazıl Gökçe Ören Sok.
No:13
Göztepe/İSTANBUL

27 Aralık 1986 tarihi "İstiklâl Marşı"ımızın ve vatanımızın büyük şairi Mehmet Akif Ersoy'un ölümünün 50. yıl dönümüdür.

Bu sebeple Bakanlığımızca yayımlanmakta olan "Millî Kültür" dergisinin 1986 yılı son sayısı "Mehmet Akif Ersoy" özel sayısı olarak çıkarılacaktır.

Yalnız eserleriyle değil, millet ve memleketine adadığı hayatıyla bir fazilet âbidesi olan Millî Şairimiz Mehmet Akif Ersoy'u konu edinen bir yazınızı, mümkünse en geç Ekim ayı sonuna kadar göndererek dergimizin daha muhtevalı olarak çıkarılmasına yardımcı olunması hususunda bilgi ve gereğini rica eder, saygılar sunarım.

BAKAN ADINA

Aytaç İZCİ

Müsteşar Yardımcısı
ve
Genel Koordinatör

Ek: 1 Broşür

1988

2'inci 1988

Sayı : 111
Konu : M. ÂKİF ERSOY'un
82. Doğum Günü Anma Faaliyetleri

AYIN ÖZETİ
Kültür İzlenleri ve Yayınları

1988 yılı içerisinde "M. Âkif ERSOY'un 82. Doğum Günü Anma Faaliyetleri" başlıklı bir kitap yayımlandı. Bu kitap, M. Âkif ERSOY'un hayatını, eserlerini ve Türkiye'deki faaliyetlerini anlatmaktadır. Kitap, M. Âkif ERSOY'un 82. doğum gününde düzenlenen etkinlikler hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca, M. Âkif ERSOY'un Türkiye'deki faaliyetleri hakkında da bilgi vermektedir. Kitap, M. Âkif ERSOY'un Türkiye'deki faaliyetleri hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca, M. Âkif ERSOY'un Türkiye'deki faaliyetleri hakkında da bilgi vermektedir.

Yayın Koordinatörü
ve
Genel Koordinatör

YAYIN KURULU

ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNE

Ey bu topraklar için toprağa düşmüş asker!
Gökten ecdat inerek öpse o pâk alnı deger.

Ne büyüksün ki kanın kurtarıyor Tevhid'i.
Bedr'in arslanları ancak bu kadar şanlı idi.

Sana dar gelme yecek makberi kimler kazsın.
"Gömelim gel seni tarihe" desem sığmazsın.

Herc ü merc ettiğin edvâra da yetmez o kitap.
Seni ancak ebediyyetler eder istiâp.

"Bu, taşındır" diyerek Kâ'be'yi diksem başına.
Rûhumun vahyini duysam da geçirsem taşına.

Sonra gök kubbeyi alsam da ridâ nâmiyle.
Kanayan lahdine çeksem bütün ecrâmiyle:

Ebr-i Nisâni açık türbene çatsam da tavan.
Yedi kandilli Süreyya'yı uzatsam oradan:

Sen bu âvizenin altında bürünmüş kanına.
Uzanırken, gece mehtabı getirsem yanına.

Türbedârın gibi tâ fecre kadar bekletsem:
Gündüzün fecc ile âvizeni lebriz etsem:

Tülleneni mağribi akşamları sarsam yarana.
Yine bir şey yapabildim diyemem hâtrana.

Mehmet ÂKIF ERSOY

Millî Şair

MEHMET ÂKIF ERSOY'u

Ölümünün 50. Yıldönümünde

Anma Faaliyetleri

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü

İSTİKLÂL MARŞI

– Kahraman Ordumuza –

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma kurbân olayım, çehreni ey nazlı hilâl
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam taşarım.

Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! yurduma alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vâ'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın.. belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehid oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ:
Şühedâ fişkırarak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün vârimı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Rûhumun senden, ilâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mâ'bedimin göğsüne nâ-mahrem eli.
Bu ezânlar-ki şahâdetleri dînin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder-varsa-taşım,
Her cerîhamdan, ilâhî, boşanıp kanlı yaşım.
Fişkırır rûh-i mücerred gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arş'a değer, belki, başım!

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl:
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl!
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:

Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

... Bu marş bizim inkılabımızı anlatır. İnkılabımızın ruhunu anlatır. Bu-
nu ne unutmak ne de unutturmak lâzımdır. İstiklâl Marşı'nda istiklâl dava-
mızı anlatması bakımından büyük bir manası olan mısralar vardır. Benim
en beğendiğim yeri de burasıdır:

**"Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl"**

Benim bu milletten asla unutmamasını istediğim mısralar işte bunlar-
dır. Hürriyet ve İstiklâl aşkı bu milletin ruhudur. Tarihe bakın: Bütün mil-
letlerin bir esaret ve hürriyetsizlik devri geçirdikleri bir hakikattir. Fransa,
İngiltere, Roma vilâyetleri olmuşlardır. Almanya Hun eyaleti devresi geçir-
miştir. Roma İmparatorluğunun üzerinde kurulduğu İtalya Napolyonun tâ-
bii olmuştur. İspanya; Arap, sonra Fransız idaresine girmiştir. Dünya tarihinde
fasılasız hürriyet ve istiklâlini muhafaza ve müdafaa etmiş bir millet vardır.
Türkler, Batı tarihinin millî kahramanı Versengetoriks, kendisi talim ede-
rek hemşerilerini kurtarmıştır. Bizim ona tekabül eden kahramanımız hür-
riyetini kaybedeceğini anlayınca nefsinin ateşe vermiş ve küllerini bile
düşmanına teslim etmemiştir. İşte Türk budur. İstiklâl Marşı'nın;bu pasajı
asırlar boyunca söylenmeli ve bütün yâr ve ağyâr anlamalıdır ki Türkün Me-
te hikâyesinde olduğu gibi herşeyi hatta en mahrem helisi bile tehlikeye
girebilir. Fakat hürriyeti asla... Bu pasajı her vakit tekrar ettirmek bunun
için lâzımdır. Bu demektir ki, efendiler Türkün hürriyetine dokunulamaz...

Gazi Mustafa Kemâl ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

Sayfa No:

SUNUŞ	3
A- GİRİŞ VE AMAÇ	5
B- MEHMET AKİF ERSOY'UN HAYATI FİKİRLERİ VE HİZMETLERİ	6
C- ANMA FAALİYETLERİ ÇALIŞMALARI VE KURUMLAR	9
D- YAPILMASI PLANLANAN ANMA FAALİYETLERİ	10
E- HALEN GÖREV ÜSTLENDİĞİNİ BİLDİREN KURUM VE KURULUŞLAR İLE, YAPACAKLARI FAALİYETLER	17
F- EKLER	24
1. Sayın Mükerrerem TAŞÇIOĞLU'NUN Şeref Kurulu Üyeliği davet mektubu	24
2. Sayın Necmettin KARADUMAN'ın cevabı	25
3. Sayın Turgut ÖZAL'ın cevabı	26
4. Sayın Orgeneral Necdet ÜRUĞ'un cevabı	27
5. Sayın Metin EMİROĞLU'nun cevabı	28
6. Sayın Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI'nın cevabı	29
7. Anma Faaliyeti Kurulları	30
8. Tâcettin Dergâhı	32
9. Kabir Projesi	33

SUNUŞ

Konumuz, Milli Şair Mehmet Âkif Ersoy' un ölümünün 50. yıldönümü dolayısıyla 27 Aralık 1986 tarihinde başlatcağımız, gerek Bakanlığımızca gerekse isimlerini tek tek bildireceğim muhtelif kuruluşlarla yapacağımız faaliyetlerdir.

Bugüne kadar İstiklâl Marşı Şairimiz Mehmet Âkif Ersoy'un kendisine lâayık bir şekilde anılmış olduğunu söylemek güçtür. 50. yıldönümünde hiç değilse bu kusurlarımızı bir nebze tamir edebilmek ve O'na karşı saygı borcumuzu ifade edebilmek için yapmayı düşündüğümüz faaliyetleri arz etmek istiyorum.

Sevinçle, iftiharla ifade edeyim ki, anma faaliyetleri için bir "Şeref Kurulu" oluşturduk. Bu "Şeref Kurulu"na kendilerini davet ettiğimiz TBMM Başkanımız Necmettin KARADUMAN, Başbakanımız Turgut ÖZAL, Genelkurmay Başkanımız Orgeneral Necdet ÜRUĞ, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanımız Metin EMİROĞLU, YÖK Başkanımız Prof.Dr. İhsan DOĞRAMACI bu faaliyetleri nazım bir rol oynayacak şekilde ifa etmeyi kabul ettiler.

Yurt içinde ve dışında gerçekleştirilecek anma faaliyetlerinin, Mehmet Âkif ERSOY'a lâayık bir program çerçevesinde yapılabilmesi için çeşitli kuruluşlarla işbirliği sağlanmıştır. Söz konusu kuruluşlar faaliyetlerimize memnuniyetle iştirak edeceklerini bildirmişlerdir.

Türkocağı'nda, Güzel Sanatlar Sergisinin, düzenlenmesi sırasında arkadaşlarımız bir tesadüf sonucu olarak Mehmet Âkif ERSOY'un mezar projesini buldular. İki 'projenin de sahibi, gerek Türkocağı binasını gerekse Etnoğrafya Müzesini yapan, milli üslubumuzu gayet ustalıkla kullanan mimarımız Hikmet KOYUNOĞLU'dur. Bu mimarımız tek yönlü bir mimar değildir. Zannediyorum ki Ziya GÖKALP'in mezar projesini de yapmıştır. Bunu Mehmet Âkif ERSOY görmüş ve "benim mezar projemi de sen yap" demiştir. Ama bu projeyi kendisinin görüp görmediği hakkında bilgimiz yok. Yalnız projenin bizdeki kısmı üzerinde "Mehmet Âkif ERSOY" un mezar projesi" diye mimarın kendi el yazısı ile notu vardır. Bu, kompozisyondan da belli oluyor. Biz ailesi ile temas ettik, projenin yeni kısımlarını da bulduk. Bu seneki faaliyetlerimiz içerisinde bu projenin gerçekleşmesi de var. Çünkü halen Mehmet Âkif ERSOY'un mezarı Edirnekapı Şehitliği'nde, çok bakımsız bir haldedir. Bu projeyi inşallah yaptıracağız. Projenin kapsamında bir kitabe kısmı var. Ayrıca bir de İstiklâl Marşını yazdıracağız. Aslında sade ama anlamlı itibarıyla güzel bir kompozisyon.

Bu mühim konu üzerinde basının bize yardımcı olacağını ümit ediyorum. İsimlerini saydığım teşekküllerin fiili yardım ve faaliyetlerinin yanısıra, basın yıl boyunca yapılacak faaliyetler de büyük payının olacağına inanıyorum.

Bu anma töreninin bir de malî portresi vardır. Bu 200 milyon ile 2 milyar arasında tasarlanan bir faaliyetler serisidir. Ne kadar para toplayabilirsek o kadarını gerçekleştireceğiz. Ama merite itibarıyla arkadaşların düşündüğü budur.

Daha önce de Vakıflar Bankası'nda özel bir hesap açarak Çanakkale'deki Şehitler Abidesi'ni halkımızın katkısıyla yapmıştık. Bu sefer de Millî Şairimiz Mehmet Akif ERSOY'un anısına yapılacak faaliyetler kullanılmak üzere milletimizin bizzat katkısının olmasını gönülden arzu ediyoruz. 41 metre yüksekliğindeki Çanakkale Abidesi 40 bin liraya malolmuştu. Şimdi bu rakam çok gülünç geliyor ama halkımız bu projeye umulmadık düzeyde katkıda bulunmuştu. Milliyet Gazetesinin başlattığı bir kampanya ile Anadolu'nun dört bir yanından, çok fakir halkımızdan bile 25'er kuruşluk bağışlar gelmiş ve Çanakkale Şehitleri Âbidesi bu şekilde yapılmıştı. Bu yüzden Çanakkale Şehitleri Âbidesi'nin değeri bir kat daha fazladır.

Devlet bütçesinden ayırırsınız, yaparsınız ayrı şey. Ama Mehmet Akif ERSOY'u anma törenlerinde yapılacak faaliyetlerde, kullanılacak olan paraya mülletin de katkıda bulunması daha anlamlı olacaktır.

Ayrıca bu büyük şairimiz, fikir adamımız için bir yıl süreyle gerçekleştirilecek faaliyetlere maddî katkıda bulunacaklar ve tek elden gerekli harcamalar için bir de hesap açılmıştır. Bu hesap Türkiye Vakıflar Bankası Yenişehir Şubesi 40/40063-2 numaralı hesaptır. İsteyen kurum, kuruluşlar ve şahıslar bu güzel amaç için bu hesaba para yardımında bulunabilirler.

Mükerrem TAŞÇIOĞLU*
Kültür ve Turizm Bakanı

* Sayın Bakan'ın, Mehmet Akif Ersoy'un ölümünün 50. yıldönümü dolayısıyla 16.7.1986 tarihinde yaptığı basın toplantısından.

A- GİRİŞ VE AMAÇ

Genelde İstiklâl Marşı'mızın yazarı olarak bilinen ve bundan 50 yıl önce (27 Aralık 1936) bu fâni âlemden, ebedi âleme göç eden Mehmet Akif Ersoy; sadece İstiklâl Marşı'mızın ve vatanımızın büyük şairi değil, bir ömür boyu millet ve memleketine adadığı hayatı ile, gerek Millî Mücadele'de ve gerekse TBMM'de ifa ettiği hizmetleriyle de bir fazilet âbidesidir.

Türk milleti vefalı bir millettir. Kendisine hizmet edenleri, bu uğurda hayatını ortaya koyanları unutmaz.

Ancak, İstiklâl Marşı'mızın yazarı Millî Şairimiz Mehmet Akif Ersoy, yarınlarımızın teminatı çocuklarımız ve gençlerimiz arasında yeterince tanınmamakta, hele yurtdışındaki binlerce Türk varlığının büyük bir çoğunluğu adını dahi bilmemektedir. Hatta hafta başı ve sonlarında okullarımızda ve diğer yerlerde çeşitli vesilelerle söylenen İstiklâl Marşı'mızın dahi tam olarak söylenebildiğini de ifade etmek güçtür. Münevverlerimiz arasında bile en büyük eseri olan "SAFAHAT" dışındaki şiirleri ve çeşitli meselelere ait yazılarını kaçırmız biliyoruz?

Biz O'nun, yeni yetişen nesillerimize gerçek yönleriyle, iyi bir şekilde tanıtılmasının, hayatı boyunca yaptığı faydalı çalışmalarını kalıcı eserlerle ortaya koymakla mümkün olabileceğine inanıyoruz.

B- MEHMET AKİF ERSOY'UN HAYATI,
FİKİRLERİ VE HİZMETLERİNDEN
ÇİZGİLER

1873'te İstanbul'da doğan Mehmet Akif'in zorluklar içinde geçen, fakat muntazam bir tâhsil hayatı vardır. İstanbul Halkalı Baytar Mektebi mezunudur. Devamlı kendisini yenilemiş, Arapça, Farsça ve Fransızca öğrenmiştir.

Memuriyeti dolayısıyla Anadolu, Rumeli, Arnavutluk, Mısır ve Arabistan'ı dolaşmış, bu arada koca bir Rumeli'nin, Balkanların elden çıkışını yaşamıştır. Birinci Dünya Harbi sırasında Türk ve İslâm menfaatleri için görevli olarak Berlin'e sonra da Necid Çöllerini aşarak Medine'ye gitmiştir. Çanakkale Harbi, O'nun Berlin'de bulunduğu zamana tesadüf etmiş ve şair o günlerin ızdırap ve heyecanını orada yaşamıştır.

Bu sırada İstanbul'da ilk "İslâm Akademisi" de diyebileceğimiz "Dar-ül-Hikmet-ül-İslâmiye" adı ile bir müessese kurulmuş ve Akif bu kuruluşun başkâtipliğine getirilerek bir süre bununla da meşgul olmuştur.

Harbin sonunda galip devletler, koca bir imparatorluğu tasfiye ile yetinmeyen, Türk'ün öz yurdunu da parçalamağa kalkınca, harpten son derece bitkin çıkan Türk Milleti, bu muameleyi mukavemetle karşılamak zorunda kalarak, memleketin her tarafında müstevililere karşı ayaklanmalara girişmiştir.

Akif bunun değeri ve lüzumuna inanarak, Balıkesir'e koşmuş ve oradaki mücahitlerle görüşmüş (Şubat 1336/1920) ve hitabelerde bulunmuş; halkı ayaklanmaya ve İstiklâli için savaşımağa çağırmıştır. İstanbul Hükümetinin kuşkullanması ve Kuvayı-Milliyeye taraftarı olması sebebiyle Dar-ül-hikmet-ül-İslâmiye'den ayrılmak zorunda kalmıştır.

Bu arada İstanbul Darülfünundaki derslerine ve 1908'den beri sürekli yazırlığını yaptığı sebilürreşad mecmuasında yazılarına devam etmiştir.

İstanbul'un işgali, Anadolu kıyamının umumileşmesi ve Millî Mücadele ruhunun bütün memleketi kaplaması üzerine mecmuasını da alarak İnebolu yolu ile Anadolu'ya geçmiştir. Kastamonu'da Nasrullah Camii'nde verdiği vaaz, Sebilürreşad Mecmuasında yayımlanarak, bütün valiliklere, sancaklara, cephe komutanlıklarına gönderilmiş, bütün toplantılarda, hutbelerde topluca okunmuş, gazetelerde aynen neşredilmiş ve cephelerde kahraman mehmetçiklerimize, Anadolu halkına iman ve güç kaynağı olmuş, cephe kumandanları tarafından Akif'e tebrik telgrafları yağmıştır. Burada O, galiplerin Türkiye'ye yüklemek istedikleri Sevr Antlaşması'nın iç ve dış yüzünü, en açık ve kesin bir şekilde anlatmış, bunu kabul etmenin zillet ve izmihlâli kabul etmek olduğunu göstermiştir.

Kısa süre sonra Ankara'ya gelen Akif, Tâcettin Dergâhında mecmuasını çıkarmaktan başka, İslâm ülkelerinin temsilcileriyle görüşmüş, memlekete ve bütün İslâm devletleri arasında birlik ve tesanütün sağlanması yolunda çaba

sarfetmiş, Millî Mücadeleye katılmıştır. Akif'in Ankara'ya varmasından sonra Konya isyanı kopmuş, O da bununla mücadele için Konya'ya koşmuş, isyanın bertaraf edilmesine yardım etmiştir. Bu arada TBMM'de Burdur milletvekilliği ve Millî Eğitim Komisyonu Başkanlığı da yapan Akif, toplantılara muntazaman katılmış ve Türk "İstiklâl Marşı"nı yazarak "Kahraman Ordumuza" ithaf etmiştir. (17 Şubat 1337/1921).

İstiklâl Marşı'nın bestelenmesi sırasında konuyla yakından ilgilenen büyük Atatürk'ün şu sözleri oldukça önemlidir:

"... Bu marş bizim inkılâbımızı anlatır. Inkılâbımızın ruhunu anlatır. Bunu ne unutmak ne de unutturmak lâzımdır. İstiklâl Marşı'nda istiklâl davamızı anlatması bakımından büyük bir manası olan mısralar vardır. Benim en beğendiğim yeri de burasıdır.

**"Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl"**

Benim bu milletten asla unutmamasını istediğim mısralar işte bunlardır. Hürriyet ve istiklâl aşkı bu milletin ruhudur. Tarihe bakın: Bütün milletlerin bir esaret ve hürriyetsizlik devri geçirdikleri bir hakikattir. Fransa, İngiltere, Roma vilâyeti olmuşlardır. Almanya Hun eyaleti devresi geçirmiştir. Roma İmparatorluğunun üzerinde kurulduğu İtalya Napolyonun tabii olmuştur. Roma Arap, sonra Fransız idaresine girmiştir. Dünya tarihinde fasılasız hürriyet ve istikbalini muhafaza etmiş bir millet vardır. Türkler, Batı tarihinin milli kahramanı Versengetoriks, kendisi talim ederek hemşerilerini kurtarmıştır. Bizim ona teka-bül eden kahramanımız hürriyetini kaybedeceğini anlayınca nefisini ateşe vermiş ve küllerini bile düşmana teslim etmemiştir. İşte Türk budur. İstiklal marşının bu pasajı asırlar boyunca söylenmeli ve bütün yâr ve ağyâr anlamalıdır ki Türk'ün Mete hikâyesinde olduğu gibi herşeyi hatta en mahrem hisleri bile tehlikeye girebilir. Fakat hürriyeti asla... Bu pasajı her vakit tekrar ettirmek bunun için lâzımdır. Bu demektir ki, efendiler Türkün hürriyetine dokunulamaz..."

İstiklâl Marşı'nın kabulü ve yayınlanmasından kısa bir müddet sonra Kurtuluş Savaşının ve bütün Türk tarihinin en acı safhası da başlıyordu. Sıra ile Afyon, Kütahya ve Eskişehir düştü. Ankara'nın boşaltılması, devlet merkezinin Kayseri, Kastamonu, ya da Sivas'a taşınmasını teklif edenlerin karşısında durdu. Nitekim mecmuasını Kayseri'ye gönderdi, yazıları oradan memlekete yayıldı ise de O sonuna kadar Ankara'dan ayrılmadı. Çünkü, O'nun Sakarya'nın düşmana mezar olacağı hakkındaki kanaati asla sarsılmamış ve bu yüzden Ankara'dan ayrılmamıştır. Bülbül, Leyla, Nazif' e Cevap başlıklı şiirleri, O'nun o sıralarda Ankara'da yazdığı eserlerdir.

Mehmet Akif Ersoy, Birinci Meclisin görevinin, zaferle noktalanması üzerine Ankara'dan İstanbul'a geldi ve Abbas Hilmi Paşa'nın daveti üzerine, Mısır'a gitti (Teşrinvevvel 1339/1923). Kışları Mısır'a, yazları İstanbul'a gelen şairimize,

eşleri-dostları rahat çalışma imkânı vermiyorlardı. Diyanet İşlerince O'na Kur'an-ı Kerimin tercümesi görevi verildi. O ise "İkinci Asım"ı yazmak ve Millî Mücadelemizin destanını yaratmak istiyordu. O, Mısır'da aynı zamanda Kahire Üniversitesinde Türk Edebiyatı profesörü idi. 1935'de siroza yakalandı. Tebdili hava için Lübnan'a oradan Antakya'ya gelse de fayda görmediğini anlayınca, Mısır'a döndükten sonra İstanbul'a geldi ve 27 Aralık 1936 akşamı, bu fanî dünyaya gözlerini yumdu ve ertesi günü Türk gençliğinin elleri üzerinde, Edirnekapı'daki şehitliğe defnedildi.

Büyük Taarruzla Zafere ulaşıldıktan sonra İstiklâl Marşı'nda zafer için;

**"Doğacaktır sana vadettiği günler Hakkın"
"Kim bilir belki yarın, belki yarından da yakın"**

beyiti için, birgün Âkif'e şöyle sormuşlardı:

— Bu bir kehanet miydi, bu kadar nasıl inandın?..

Âkif'in cevabı şu olmuştur;

— Başımızdaki adamı ... kim görse, Zaferin doğacağına inanırdı...

Mehmet Âkif Ersoy, yazı hayatına önce şiirle başlayıp, sonra şiir ve nesir yazılarına II. Meşrutiyetle hız vererek hayatı boyunca sosyal, dinî ve millî konuları işlemiş, doğru bildiği yolda yürümüş, yazmış ve yaşamıştır.

Memleketimizin buhranlar geçirdiği, fikir anarşisinin düşmanlığa kadar vardığı (1908 sonrası) bir devirde, milli birliği tesiste büyük rol oynamıştır. Vatana ihanet edenlere karşı vatani, dini istismar edenlere karşı dini ve milliyetsizliğe karşı milliyetçiliğin müdafaasını yapmış, dahil olduğumuz İslâm medeniyetinin yüceliğini savunmuştur. O, İslâm dininin hürriyet ve eşitliğe verdiği önemin yanısıra, "Komşusu aç iken tok olan bizden değildir" demiş, İslâm dininde efrikanın, hurafenin yerinin olmadığını vurgulamış, taklitten kaçınmış Batının ilmi ve tekniğinden yana olmuştur.

O'na göre sanat, sanat için değil; sanat, hayat içindir. Edebiyatta Ahlâksızlığa ve taklitçiliğe hasımdı. Dilinde sadelik, ruhunda coşkunluk bulunan Millî Şairimiz, Türk ve İslâm dünyasının uyanması, birlik ve bütünlüğü, tesanütü için hayatı boyunca çalışmıştır.

C- ANMA FAALİYETLERİ ÇALIŞMALARI VE KURULLAR

Yukarıda kısaca anlatmağa çalıştığımız sebeplerle ki Türk ve İslâm büyükleri arasında büyük bir yer alan Mehmet Âkif Ersoy'un ölümünün 50. Yıldönümünün'de, yurtiçi ve yurtdışında O'na layık bir program çerçevesinde anılması ve milletimizin gönüllerinde yaşatılabilmesi için, Bakanlığımızın koordinatörlüğünde ilgili bakanlıklar, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak, anma faaliyetleri plânlamış bulunuyoruz.

Bu yolda Bakanlığımızda yapılan çeşitli çalışmalar ve toplantılar sonucunda; çeşitli bakanlık kurum ve kuruluşlarımız temsilcilerinden oluşan bir "Koordinasyon Kurulu" ile "İcra kurulu", "Genel Koordinatörlük", "Genel Sekreterlik" ve bunlara bağlı "Mali İşler" "Basın ve Halkla İlişkiler" ile "Sanat Faaliyetleri" ve "Yayın İşleri" komiteleri oluşturulmuştur.

Hepsinden önemlisi, bu kurulların üzerinde bir "Şeref Kurulu" oluşturulması yolundaki dileğimiz; TBMM Başkanı Sayın Necmettin KARADUMAN, Başbakan Sayın Turgut ÖZAL, Genelkurmay Başkanı Sayın Orgeneral Necdet ÜRUĞ ile Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı Sayın Metin EMİROĞLU ve Yüksek Öğretim Kurulu Başkanı Sayın Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI tarafından kabul buyurulmuştur.

Şeref Kurulu üyelerine yazdığımız yazı ile kurula katılmalarına ait cevabî yazılarının birer örneği ekte arz edilmiştir. (EK: 1,2,3,4,5,6)

Kurullarımızın gösterildiği (EK:7) şemada zikredilen Koordinasyon Kurulunun ilk toplantısında yapılabilecek faaliyetler, 6 bölüm ve toplam 42 esas maddede halinde tespit edilerek, ilgili kuruluşlara gönderilmiş, hangi faaliyetleri üstlenebilecekleri ve varsa eklemek istedikleri hususlar sorulmuştur.

Ayrıca, bu büyük şairimiz, fikir ve aksiyon adamımız için bir yıl süreyle gerçekleştirilecek faaliyetlere maddi katkıda bulunacaklar ve tek elden gerekli harcamalar için bir de hesap açılmıştır. (Türkiye Vakıflar Bankası Yenişehir Şubesi 40/40063-2) isteyen kurum ve kuruluşlarla kişiler, bu hesaba yatıracakları mblağın dekontunu Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü "Millî Şair Mehmet Âkif Ersoy'u Anma Faaliyetleri Genel Sekreterliği", Mithatpaşa Caddesi No: 33/3 Yenişehir ANKARA Telefonlar, 31 26 11-31 26 12 gönderdikleri takdirde, adreslerine bir yazı ile "ALINDI BELGESİ" gönderilecektir. Keza isteyen kurum ve kuruluşlarla kişiler, "Anma Faaliyetleri"nde belirtilen herhangi bir veya bir kaç faaliyeti, Bakanlığımız koordinatörlüğünde kendileri gerçekleştirebilecekler ve bunun şerefi de pek tabii kendilerine ait olacaktır.

D- YAPILMASI PLANLANAN ANMA FAALİYETLERİ

İstiklâl Marşı'mızın yazarı ve Millî Şairimiz Mehmet Âkif ERSOY'un ölümünün 50. yıldönümü dolayısıyla bütün yurttan ve yurtdışında anılması uygun görülmüştür. Anma faaliyetleri Bakanlığımız koordinatörlüğünde, ilgili bütün Bakanlık, kurum ve kuruluşların işbirliği ve yardımları ile gerçekleştirilecektir. Koordinasyon Kurulu'nun ilk toplantısında aşağıdaki faaliyetlerin yapılmasına karar verilmiştir:

I. ANMA TÖRENLERİ VE TOPLANTILAR :

1. TBMM'de Mehmet Âkif Ersoy Özel Oturumu

Mehmet Âkif Ersoy hem İstiklâl Marşımızın şairi hem de TBMM'nin ilk milletvekillerinden biri, İstiklâl Marşımızın ve Millî Mücadele'nin manevi önderlerinden ve kalemlerinden biridir.

TBMM'nin bu değerli mensubu için, tesbit edilecek uygun bir tarihte "Özel bir oturum" yapması son derece mânalıdır. İlgililerce de uygun görüldüğü takdirde hazırlanacak özel bir gündemle Mehmet Âkif ERSOY'u anma oturumu yapılması uygun görülmüştür.

2. TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNDE YAPILACAK TÖRENLER:

Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki bütün birliklerde "İstiklâl Marşı ve Mehmet Âkif ERSOY" konusunda toplantılar ve törenler tertip edilmesi fikri benimsenmiş, Genelkurmay Başkanlığına arzı uygun görülmüştür.

3. ÜNİVERSİTE VE ÇEŞİTLİ OKULLARDA YAPILACAK TÖRENLER:

Türkiye'nin 27 Üniversitesinde, Harp Okulları'nda Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ile diğer Bakanlıklara bağlı bütün okullarda Mehmet Âkif ERSOY'un ölümünün 50. yıldönümü dolayısıyla törenler, toplantılar, "İstiklâl Marşı ve Mehmet Âkif ERSOY" günleri tertip edilmesi konusunda prensip kararına varılmıştır.

4. MİLLETLERARASI TÜRKOLOJİ KONGRESİ:

1986 yılında İstanbul'da toplanacak "Türkoloji Kongresi" Mehmet Âkif ERSOY'a ithaf edilmelidir.

5. CAMİLERDE YAPILACAK KONUŞMALAR:

Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından özel olarak hazırlanacak vaaz metinleri "İstiklâl Marşı ve Şairi" konusuna tahsis edilmesi, Türkiye'de ve yurtdışındaki Camilerimizde 26 Aralık 1986 Cuma günü vaaz konusu yapılması.

6. YURTDIŞINDAKİ TEMSİLCİLİKLERDE YAPILACAK TÖRENLER:

Millî Şairimizin ölüm yıldönümü dolayısıyla Yurtdışındaki Elçiliklerimizde ve çeşitli kültür merkezlerinde anma toplantı ve törenleri tertip edilecektir. (Ortak Kültür Dernekleri'nde, yine Mehmet Âkif ERSOY'un ölüm yıldönümü dolayısıyla çeşitli toplantılar yapılması uygun olacaktır.)

7. ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMUNDA YAPILACAK TOPLANTILAR:

Millî Şairimizin ölüm yıldönümü dolayısıyla Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu tarafından özel bir program hazırlanacaktır.

8. MEHMET ÂKİF ERSOY İLMÎ TOPLANTISI:

Millî Şairimiz Mehmet Âkif ERSOY'un ölümünün 50. yıldönümünde O'nu bütün yönleriyle ele almak ve incelemek üzere, Üniversite'yle de işbirliği yapılmak suretiyle Millî Kütüphane'de 2-3 gün süren ilmi bir toplantı tertip edilecek ve bu toplantıya sunulan tebliğler ile toplantı görüşmeleri bir kitap halinde yayınlanacaktır.

II. ANIT VE ÇEVRE DÜZENLEMELERİ:

1. İSTİKLÂL MARŞI ANITI:

"İstiklâl Marşı Anıtı", Millî Şairimizin bu marşı yazdığı Tacettin Derğâhı civarında, Hacettepe Üniversitesi alanı içerisinde veya daha uygun olabilecek bir yerde dikilecektir. Anıtta Marşın tamamı en az 10 m. yükseklikte taş veya mermer bir sütun üzerine sanatkar elinden çıkma bronz harflerle yazılacak ve anıtın yeterli yükseklikteki kaidesi uygun figürlerle süslenecektir.

2. MEHMET ÂKİF ERSOY'UN MEZARININ YENİDEN DÜZENLENMESİ:

Millî Şairimizin ölüm yılında Edirnekapı Şehitliği'nde yaptırılan mezarı o günlerin imkânlarıyla sınırlı olarak gerçekleştirilebilmiştir. Bu sebeple Kabrinin O'na lâyık olabilecek tarzda yeniden tanzim edilmesi doğru ve yerinde olacaktır. O yıllarda Mimar Hikmet Koyunoğlu tarafından çizilen proje üzerinde biraz daha durulmak suretiyle Millî Şairimizin Mezarı kendisine daha lâyık hale getirilebilir. Şairimizin mezar taşında kabartma harflerle İstiklâl Marşı'ndan veya uygun düşecek herhangi bir şiirinden birkaç mısra konularak mezarın yan blokları Türk Mimârî Motifleriyle bezenecektir.

3. ÇANAKKALE DESTANI KİTABESİ:

Millî Şairimizin Safahat'ında yer alan ve Çanakkale Şehitleri'ne ithafen yazılan meşhur şiirinin bir kitabe haline getirilmesi uygun görülmüştür. Daha önce dikilen Çanakkale Abidesi de gözönüne alınarak tesbit edilecek uygun bir yere böyle bir anıt dikilecektir.

4. MEHMET ÂKİF ERSOY'UN BÜSTÜ:

İstanbul'da Atatürk Kültür Merkezi'nde Millî Şairimizin bir heykeltraş tarafından hazırlanacak büstüne yer verilecektir.

5. TÂCETTİN DERGÂHI VE ÇEVRESİNİN DÜZENLENMESİ:

Millî Mücadele yıllarında Mehmet Âkif ERSOY'un oturduğu ve birçok şiiriyle birlikte İstiklâl Marşı'nı yazdığı Tâcettin Dergâhi bugün "Mehmet Âkif ERSOY Müzesi" olarak hizmete açılmıştır. Bu müzenin sürekli olarak açık tutulması ve Millî Şairimizle ilgili her türlü belgenin burada toplanması ve Dergâh çevresinin yeniden düzenlenmesi, bunlara ek olarak yeterli personelin müzede görevlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

III. KİTAP, FİLM, PLÂK, KASET YAYINLARI: KİTAPLAR

1. SAFAHAT

- Mehmet Âkif ERSOY'un bütün şiirlerini toplayan Safahat'ın yeniden ve en iyi şekilde basımı yapılacak,
- Safahat'ın gençlik ve halk için özel bir basımı hazırlanacak,
- Safahat'ın çocuklar için, "Seçilmiş şiirler" ile renkli-resimli bir kita-

- bının Türkçe baskısı yanında yurtdışındaki Türk çocukları için Arapça, Almanca, Fransızca, İngilizce baskıları hazırlatılıp bastırılacaktır.
- Safahat'ın dil ve sanat yanı dikkate alınarak, Millî Edebiyat arşivinde muhafazası için en uygun kişi tarafından banda kaydı yaptırılacaktır. (Orhan Şaik GÖKYAY olabilir.)
- "SAFAHAT'DAN SEÇMELER" adıyla ve en uygun bir sese okutturulmak üzere bir kaset hazırlanacaktır.

2. "MEHMET ÂKİF ERSOY" KİTABI

Millî Şairimizin hayatını, düşünce ve sanatını, Millî Mücadele ve Millî Edebiyatımızdaki yerini inceleyen bir kitap hazırlanacak ve ölümünün 50. yıldönümü dolayısıyla yayınlanacak bir dizi içinde başta bu kitap olmak üzere, bugüne kadar yazılanlardan mevcudu tükenenlerin yeni baskıları yaptırılacaktır.

3. MEHMET ÂKİF ERSOY'UN YAZILARI

Mehmet Âkif ERSOY'un ölümüne kadar yazmış olduğu bütün yazılar taranarak derlenecek ve eski harflerle yazdığı, yeni harflere geçirilmemiş, tasnif edilerek kitap halinde basılmamış yazıları derlenip kitap haline getirilerek bastırılacaktır.

4. "MEHMET ÂKİF ERSOY" BİBLİYOGRAFYASI

Ölümünün üzerinden yarım asır geçtiği halde pek çok yazarımızın olduğu gibi Millî Şairimiz Mehmet Âkif ERSOY'un bugüne kadar bibliyografyası hazırlanmamıştır. 50. yıldönümü vesile edilerek tam bir Mehmet Âkif ERSOY Bibliyografyası hazırlanıp bastırılacaktır.

5. TBMM "İSTİKLÂL MARŞI" İLE İLGİLİ ZABITLAR KİTABI

İstiklâl Marşı'mızın TBMM'de ele alınışı ve kabulü ile ilgili görüşmeler bir kitap haline getirilecektir.

6. İSTİKLÂL MARŞI NOTA VE GÜFTE KİTAPÇIĞI

İstiklâl Marşı'nın nota ve güftesi bir sanatkar elinden çıkacak kompozisyonla Türkçe, İngilizce, Arapça olarak hazırlatılıp bastırılacaktır.

7. İSTİKLÂL MARŞI KOMPOZİSYONU

İstiklâl Marşı sanat değeri yüksek bir kompozisyon haline getirilmek suretiyle bastırılacaktır.

8. MEHMET ÂKİF ERSOY HAKKINDA YAZILANLAR

Millî Şairimiz hakkında gerek sağlığında, gerekse ölümünden sonra pek çok yazı yazılmıştır. Çeşitli araştırmalarda, dergilerde ve gazetelerde yayınlanan bütün bu yazıların derlenerek ve eski harflerle olanlar yeni harflere aktararak tertip edilecek bir dizi de ciltler halinde ilgililere sunulacaktır.

9. BAŞTA BAKANLIĞIMIZIN "MİLLÎ KÜLTÜR" DERGİSİ, DİĞER DERGİ VE GAZETELERİN HAZIRLAYACAĞI ÖZEL SAYILAR VE EK'LER

- Bakanlığımızın yayınladığı Millî Kültür Dergisinin Aralık 1986 sayısı "Mehmet Âkif ERSOY Özel Sayısı" olarak yayınlanacak,
- Bütün Edebiyat dergileri, 1986 yılı içerisinde yayınlanacak sayılarından birisini Mehmet Âkif ERSOY'a tahsis edecekler,
- Belli başlı Gazetelerimiz, yine bu yıl içerisinde Mehmet Âkif ERSOY ile ilgili çeşitli ekler vereceklerdir.

FİLM, PLÂK, KASET

1. İSTİKLÂL MARŞI FİLMİ VE VİDEO KASETİ

İstiklâl Marşı Şiiri, bu şiiri en güzel okuyan biri tarafından okunarak ve fonda yer alacak uygun görüntülerle bir film ve video kaseti haline getirilecek ve bu filmde şiirle birlikte Millî Marşımızın müziği de değerlendirilecektir.

2. İSTİKLÂL MARŞI VE CUMHURİYET MARŞLARINDAN SEÇMELER PLAĞI VE KASETİ

İstiklâl Marşımızla birlikte, Mehter, Cumhuriyet marşlarımızdan bazıları ile koro ve orkestra uygulamaları halinde plak ve kasetler hazırlanacaktır.

3. ÇANAKKALE ŞİİRİ FİLMİ

Çanakkale Şiiri uygun şekilde görüntülenerek 20-30 dakikalık bir film haline getirilecektir.

4. ÇANAKKALE SAVAŞI FİLMİ

Mehmet Âkif ERSOY'un Çanakkale Şiiri'nden yararlanılarak uzun metrajlı bir film hazırlanacaktır.

5. ŞİİRLERİNDEN TÜRK SANAT MÜSİKİSİ BESTELER PLAĞI

Mehmet Âkif ERSOY'un bugüne kadar bestelenmiş şiirlerine yerleri de katılmak üzere bir plâk yaptırılacaktır.

6. "ÇANAKKALE DESTANI" SENFONİSİ

Mehmet Âkif ERSOY'un en güzel şiirlerinden biri olan Çanakkale şiiri korolu bir senfonik eser haline getirilecektir.

IV. YARIŞMALAR:

İstiklâl Marşı'nın doğuşu konusunda ressamlarımız ile öğrenciler arasında bir resim yarışması tertip edilecektir.

2. İSTİKLÂL MARŞI'NIN DOĞUŞU KONULU KOMPOZİSYON YARIŞMASI

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı bütün okullarda öğrenciler arasında bir kompozisyon yarışması açılacaktır.

V. ORTAK ANMA FAALİYETLERİ:

- TRT Yayınları: TRT Genel Müdürlüğü anma faaliyetleri çerçevesi içinde Radyo ve Televizyonda çeşitli yayınlar düzenlenecek;
- Türk Kültürüne Hizmet Vakfı başta olmak üzere ilgili vakıf kuruluş ve Millî Dernekler bu faaliyetlere çeşitli şekillerde katılacak;
- Anadolu Ajansı ve diğer basın, yayın kuruluşları ve haber ajansları anma faaliyetlerini özel olarak duyuracaklar;
- "Tanıtma Fonu" tarafından başta hazırlanması düşünülen ve uygun görülen filmler, video kasetler bu fon tarafından desteklenecek, her türlü yayınların basımında yardım sağlanacaktır;
- Bütün ülke çapında yapılacak törenlerle ilgili olarak valiliklere birer genelge gönderilecektir;
- Bütün illerde birer okula Mehmet Âkif ERSOY adı verilecek, yeni açılacaklara yine O'nun adı konulacaktır;
- Açılacak kütüphanelerle halen hizmet veren bazı kütüphanelere Millî Şairimizin adı verilecektir;
- Üniversitelerimizin uygun bölümlerindeki salonlara, dersanelere Mehmet Âkif ERSOY adı konulacaktır;
- İl ve ilçelerde yeni açılacak cadde ve sokaklara, bazı sokak adlarının da adı değiştirilerek Mehmet Âkif adı verilecektir;
- Başta Millî Kütüphane olmak üzere yurtiçindeki bütün kütüphanelerde, çeşitli kuruluşlarda, üniversitelerimizde ve bütün okullarda Millî Şairimizle ilgili eserler, fotoğraflar, resimler ve belgeler sergilenecektir.

VI. MEHMET ÂKİF ERSOY'LA İLGİLİ MADALYON, SERGİ VE MÜKÂFATLAR

1. MEHEMET ÂKİF ERSOY MADALYONU VE PARALARI

Millî Şairimize ait fotoğraf ve resim olarak çeşitli portreler vardır. Yapılacak bir araştırmayla Mehmet Âkif ERSOY'a ait en doğru ve en güzel bir portrenin bastırılacak bir madalyonda yer alması uygun görülmüştür. Söz konusu madalyonun arka yüzünde ise Tâcettin Dergâhî veya İstiklâl Savaşımıza ait bir kompozisyon ile İstiklâl Marşı'ndan bir bölüm bulunması düşünülmüştür.

Madalyonun her iki yüzü için hazırlanan bu kompozisyonlar ayrıca Darphane'de basılacak "Altın" ve "Gümüş" paralarda da kullanılacaktır.

2. MEHMET ÂKİF PUL SERİSİ

Millî Şairimizin ölümünün 50. yılı dolayısıyla 27 Aralık 1986 günü bir seri pul çıkarılması, özel zarf ve damga ile İstiklâl Marşı'ndan alınacak bir kıta zarflar üzerinde damga-yazı olarak değerlendirilmesi uygun olacaktır. (Çıkarılacak pul serisi Mehmet Âkif ERSOY'un portresi'ni, Tâcettin Dergâhî'ni, Çanakkale'yi ve büyük boyda blok halinde İstiklâl Marşı şiirini havi dörtlü bir seri olabilir.)

3. MEHMET ÂKİF ERSOY MÜKÂFATI VE BURSLARI

1986 yılındaki anma faaliyetleri arasında ilk defa konulacak bir "Mehmet Âkif ERSOY Mükâfâtı" ile Mehmet Âkif ERSOY'la ilgili çalışma veya araştırma yapanlar ödüllendirilecektir. Bunun için Türk Kültürüne Hizmet Vakfı veya uygun görülecek ilgili bir vakıf bu mükâfat görevini üstlenecek ve aynı şekilde, "Mehmet Âkif ERSOY" öğrenci bursları tahsis edilecektir.

E- HALEN GÖREV ÜSTLENDİĞİNİ BİLDİREN
KURUM VE KURULUŞLARIN
YAPACAKLARI FAALİYETLER

"Yapılması Planlanan Anma Faaliyetleri", ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmiş, alınan cevaplar aşağıda arz edilmiştir.

TBMM BAŞKANLIĞI

Bu konuda kendilerine düşen görevi memnuniyetle yerine getireceklerini belirtmişlerdir.

GENELKURMAY BAŞKANLIĞI

1. Harp Okulları ve askerî okullarda "İstiklâl Marşı ve Mehmet Âkif Ersoy" konulu bir toplantı düzenlenmesi,
2. Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde birlik ve kurumlarda "İstiklâl Marşı ve Mehmet Âkif ERSOY" konulu gece dersleri yapılması, uygun görüldüğü belirtilmiştir.

MİLLÎ EĞİTİM, GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

1. Bakanlığa bağlı her derece ve türdeki okullarda;
 - a. Törenler, toplantılar "İstiklâl Marşı ve Mehmet Âkif Ersoy" günleri,
 - b. Resim öğretmenleri ile öğrencilerin ayrı ayrı katılacakları "İstiklâl Marşı'nın Doğuşu" konulu bir resim yarışması,
 - c. Öğrencilerin katılacağı "İstiklâl Marşı'nın Doğuşu" konulu bir kompozisyon yarışması,
2. Bütün illerde mevcut okullardan birisine veya yeni açılacak olan bir okula "Mehmet Âkif Ersoy" adının verilmesi,
3. Her derece ve türdeki okullarda Millî Şairimizle ilgili eserler, fotoğraflar, resimler ve belgelerin sergilenmesi, konularının icra edileceği belirtilmiştir.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

1. Ülke çapında yapılacak törenlerle ilgili olarak valiliklere bir genelge,
2. İl ve ilçelerde yeni açılacak cadde ve sokaklar, bazı sokak adlarının da adı değiştirilerek "Mehmet Âkif Ersoy" adı verilmesi için valiliklere bir genelge, gönderileceği belirtilmiştir.

ULAŞTIRMA BAKANLIĞI

27 Aralık 1986 tarihinde Mehmet Âkif Ersoy hakkında anma pulu çıkarılması konusunda PTT İşletmesi Genel Müdürlüğü'ne gerekli talimatın verildiği belirtilmiştir.

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI

Mehmet Âkif Ersoy'u anma faaliyetlerinden icra safhasına sokabileceklerini Bakanlığımıza duyurmaları için Üniversite Rektörlüklerine birer yazı gönderdiklerini bildirmişlerdir.

Dicle Üniversitesi: 27 Aralık 1986 tarihini içine alan hafta Mehmet Âkif Ersoy haftası olarak ele alınacak. Haftayla ilgili uygulamaya konacak program;

- Üniversite Öğretim elemanlarının hazırlayacağı bir panel,
- Öğrenciler arasında "Mehmet Âkif Ersoy ve İstiklâl Marşı" konulu şiir ve kompozisyon yarışması,
- Panel bildirilerinin yer aldığı bir armağan yayını, yapılacağı belirtilmiştir.

Gazi Üniversitesi Rektörlüğü: 22-27 Aralık 1986 tarihleri arasında Mehmet Âkif'i Anma Haftası" düzenleneceği, bunun için beş kişilik bir komisyon teşekkül ettirildiği, detaylı bilginin bilâhare verileceği, bildirilmiştir.

Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü:

- Kültür ve Turizm Bakanlığı kadrosundan bir elemanın Üniversite sorumluluğuna tahsisi halinde Tâcettin Dergâhı'nın devamlı olarak hizmete hazır tutulabileceği,
- Bina bahçesinin yeniden düzenlenmesinin uygun olduğu,
- Dergâh civarına "İstiklâl Marşı Anıtı" yerine İstiklâl Marşı'mızın yazılı olduğu bir panonun asılmasının uygun olduğu, belirtilmiştir.

Öndokuzmayıs Üniversitesi :

- Anma faaliyetleri programında sözü edilen "İstiklâl Marşı ve Mehmet Âkif Ersoy" günü tertip edileceği,
- Dersanelere "Mehmet Âkif Ersoy" adı verileceği,
- Koordinatörlüğün belirleyeceği diğer faaliyetler için aktif görev alınabileceği, belirtilmiştir.

Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Mehmet Akif Araştırmaları Merkezi: Aşağıda kayıtlı eserlerin merkezleri tarafından yayımlanmak üzere neşre hazır ve hazırlanmak üzere olduğu belirtilmiştir.

- Mehmet Âkif'in Tefsirleri,
- Mehmet Âkif'in va'azları,
- Mehmet Âkif'in makaleleri,
- Mehmet Âkif hakkında araştırmalar.

ATATÜRK KÜLTÜR DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU BAŞKANLIĞI

- 27.12.1986 tarihine rastlayan haftada "Mehmet Âkif Ersoy'u Anma günü düzenleneceği,
- Türk Dili dergisinin Aralık 1986 sayısının Mehmet Âkif Ersoy'a ithaf edileceği,
- Yüksek Kurumuna bağlı kuruluşların dergilerinde Mehmet Âkif Ersoy ile ilgili yazılara yer verileceği, belirtilmiştir.

TRT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- TRT-2 postasında pazartesi günleri saat 18.15'de "Edebiyatımızdan Seçmeler" programlarında Mehmet Âkif Ersoy'un sanatı, kişiliği ve eserlerine yer verileceği,
- Mehmet Âkif Ersoy için özel bir program yapılacağı,
- TRT-1 postasında bazı kuşak programlarında aynı gün Mehmet Âkif Ersoy'la ilgili anma köşelerine yer verileceği,
- Televizyonda belgesel bir program hazırlanacağı,
- Yurtiçi ve yurtdışında düzenlenecek tören ve toplantıların lâyık olduğu şekilde takip edileceği,
- 1 Mayıs 1986 günü yapılan Koordinasyon Kurulu toplantısında planlanan faaliyetlerin haber bültenleri kapsamına girecek olan bölümlerinin radyo ve televizyon haberlerinde gündeme alınacağı, belirtilmiştir.

VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Proje-Teknik yardımına hazır olduğu,
- Tâcettin Dergâhı çevre tanziminde, Hacettepe Üniversitesi ile işbirliğine hazır olduğu,
- Tâcettin Dergâhı, müze olarak kullanılmak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı veya Ankara Valiliği'ne tahsisi mümkün olduğu,
- Tâcettin Dergâhı ve Tâcettin Camii'nin Genel Müdürlüklerince yeniden onarıma alınacağı, rölovesi çıkarılarak dergâhın mimarî özelliklerini anlatan bir yayın yapacakları, belirtilmiştir.

BAŞIN YAYIN VE ENFORMASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Genel Müdürlüklerince dört dilde haftalık olarak yayımlanan "Newspot" (Arapça adı "Advail Enba") gazetesinin 1986 Aralık ayına ait bir sayısının sanat sayfasında ve aylık olarak yayımladıkları "Anadolu'nun Sesi"nin 1986 Aralık sayısında Mehmet Âkif Ersoy'un tanıtılacağı ifade edilmiştir.

PTT İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

"Mehmet Âkif Ersoy'un Ölümünün 50. Yıldönümü" adıyla tek değerli anma pulu olarak 27 Aralık 1986 tarihinde satışa çıkarılmak üzere emisyon programlarına aldıkları belirtilmiştir.

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ

Mehmet Âkif Ersoy'u anma faaliyetlerine bankaların ne gibi katkıda bulunabileceklerini tespit için birer yazı gönderildiğini belirtmişlerdir.

Bankaların bir kısmından cevap alınmıştır. Elimize ulaşan bilgilere göre;

1. Türkiye İş Bankası:
 - a. Cemil Sena Ongun'un yazmış olduğu "Mehmet Âkif Hayatı, Eserleri, ve İdealleri",
 - b. Mehmet Emin Erişirgil'in yazdığı "İslâmcı Bir Şairin Romanı, Mehmet Âkif,
 - c. "İstiklâl Marşı'nın Doğuşu" (Marşın TBMM'de kabulü ile ilgili Görüşmeler), adlı kitapları yayımlayacağını,
2. Milli Aydın Bankası T.A.Ş.(Tarişbank Genel Müdürlüğü) Ressamlar ve öğrenciler arasında düzenlenecek resim yarışmalarının ilânı, jüri, ödül, broşür faaliyet ve masraflarını üstleneceklerini, bu amaçla 3.5 milyon TL.lik bir fon tahsis edildiğini,
3. Türkiye Emlâk Kredi Bankası, Bankalarına düşen görevin, Bankalar Birliğince tüm bankaları kapsayacak şekilde yapılacak organizasyon ve alınacak kararlar çerçevesinde yerine getirileceğini,
4. Şekerbank T.A.Ş, Mehmet Âkif Ersoy'un basında veciz sözlü fotoğrafının bir kampanya şeklinde yayını ile "Şeker Çocuk" dergisinin Aralık 1986 sayısının "Mehmet Âkif Ersoy Özel Sayısı" olarak yayımlanacağını, belirtmişlerdir.

Ayrıca başlangıç olarak T.C. Turizm Bankası, Türk Arap Bankası, Esbank ve Halk Bankası tarafından para yardımı yapılmıştır.

MEHMET ÂKİF ERSOY FİKİR VE SANAT VAKFI

1. Toplantı ve Sergiler:
 - a. Ankara'da yapılacak olanlar;
 - Aralık ayı içinde 3 gün devam edecek olan ve üniversite mensuplarıyla araştırmacı yazarların tebliğle katılacakları Mehmet Âkif İlimi toplantısı,
 - Aralık ayı boyunca Mehmet Âkif Sergisi,
 - 27 Aralık'ta Tâcettin Dergâhında anma toplantısı,
 - b. Ankara dışında sergi ve toplantı;
- Balıkesir, Burdur, Bursa, Gaziantep, Erzurum, İstanbul, Kahramanmaraş,

Kastamonu, Kayseri, Konya, Sivas, Şanlıurfa ve Trabzon,

2. Yarışmalar:
 - a. Araştırmacı ve ilim adamlarına yönelik ilmî araştırma yarışması,
 - b. Orta dereceli okullara yönelik kompozisyon yarışması,
3. Yayınlar:
 - a. Mehmet Âkif'in kendi eserlerinin yayını,
 - b. Hakkında yazılmış kitapların yayını,
 - c. Hakkında yazılmış yazıların derlenmesi ile oluşacak kitapların yayını.
4. Süreli Yayınlar:
 - a. Üç ayda bir yayınlanmak üzere ilmî araştırma-inceleme dergisi, (dergi için müracat yapılmış gerekli hazırlıklar sürdürülmektedir.)
 - b. Gençlere yönelik bir dergi.

Planladığımız bu faaliyetleri özkaynaklarımızdan karşılamaya çalışacağız. Özkaynaklarımızın yetersizliği halinde faaliyetlerin bir kısmını iptal etme cihetine gidecektir.

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

1. Adetleri daha sonra Mütevelli Heyetlerince tespit edilecek miktarda yüksek öğrenim öğrencisine öğrenimleri müddetince "Mehmet Âkif Ersoy" öğrenim bursu verecekleri,
2. Çanakkale şiirinden yararlanılarak hazırlanacak olan 30 dakikalık drama-belgesel türünden bir senaryonun verilmesi halinde inceliyerek yaptırabilecekleri, belirtilmiştir.

TARİHİ ARAŞTIRMALAR VE DOKÜMANTASYON MERKEZLERİ KURMA VE GELİŞTİRME VAKFI

Kısa ve uzun metrajlı film, video, kaset ve benzeri çalışmalara hazır oldukları ve bu amaçlarla arşivlerini de açılan hizmetlerin emrine tahsis edebilecekleri belirtilmiştir.

TÜRK KÜLTÜRÜNE HİZMET VAKFI

Anma faaliyetleriyle ilgili olarak teşkil edilen her üç kurulda ve sekreteryaya temsilcisi bulunan Türk Kültürüne Hizmet Vakfı bütün faaliyetleri nakdi yardımları da dahil olmak üzere desteklemektedir.

BAKANLIĞIMIZCA TESPİT EDİLEN BİR KISIM FAALİYET

KÜTÜPHANELER VE YAYIMLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bu Genel Müdürlük anma faaliyetlerine katılan birimler arasında Kültür ve Turizm Bakanlığı adına "Genel Sekreterlik" görevini yürütmektedir.

Bu görevin dışında:

1. Safahat'ın edisyon kritiği,
2. Safahat'ın normal baskısı,
3. Gençler için Safahat'tan seçmeler,
4. Safahat'tan çocuklar için seçilmiş şiirler, Türkçe, İngilizce, Fransızca, Almanca ve Arapça dillerinde ayrı ayrı kitaplar halinde, bastırılacaktır.
5. "Milli Kültür" dergisinin Aralık 1986 sayısını "Mehmet Akif Ersoy Özel Sayısı" olarak çıkaracaktır.
6. Bazı halk kütüphanelerine "Milli Şairimizin" ismini verecektir.
7. Halk kütüphanelerinde Mehmet Akif Ersoy'la ilgili eserler, fotoğraflar, resimler ve belgeler sergileyecek, ilmi toplantılar düzenleyecektir.

GÜZEL SANATLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1. Mehmet Akif Ersoy'un Mezarının taslak ve avam projeleri hazırlanarak Makam'ın onayı alınmış olup, bu ay içerisinde yapımına başlanacak, mezar 10 Eylül 1986 tarihinde tamamlanacaktır.
2. İstiklâl Marşı Anıtı-Ankara'nın uygun bir meydana dikilecek. Anıt İstiklâl Marşı'nın metni ile Bayrak, Ordu ve Gençlik kompozisyonu ile simgeleneyecektir. Anıtın maketinin hazırlanması için iki heykeltıraşa sipariş verilmiş olup, maketler 10 Eylül 1986 tarihinde Kurula sunulacaktır.
3. İstiklâl Marşı Kompozisyonu:
İstiklâl Marşımızın güftesini bütün okullarda, kırsalalarda ve çeşitli kurumların duvarlarında asılabilmesi için sanat niteliği yüksek bir kompozisyon yaptırılması konusunda sipariş verilmiştir. 10 Eylül'e kadar bu eser tamamlanmış olacaktır.
4. İstiklâl Marşı ve Cumhuriyet Marşları plağı karma bir koro tarafından ve Şef Hikmet Şimşek yönetiminde banda alınmış olup, plak yapılmaya hazır hale getirilmiştir.
5. "Çanakkale Destanı Senfonik Eseri" kompozitör Nevit Kodallı tarafından yapılacak, eser 15 Aralık 1986 tarihine kadar tamamlanacaktır.
6. Türk Sanat Müziği Plağı:

Âkif'in Bursa'nın Yunanlılar tarafından 1920 yılında işgal edildiği gün yazdığı ünlü Bülbül Şiiri aynı yıl Ali Rifat Bey tarafından bestelenmiştir. Bu güzel beste İzmir Devlet Klasik Türk Müziği Korosu tarafından seslendirilerek plak yapılacaktır.

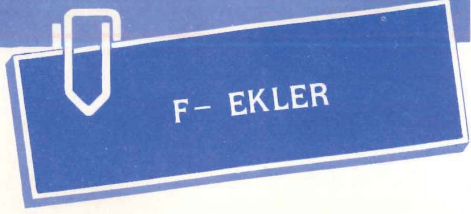
7. Mehmet Akif'in Büstü:

Milli Şairimizin bir büstünün yapılması için sipariş verilmiş olup, 10 Eylül 1986 tarihine kadar büst tamamlanmış olacaktır.

8. İstiklâl Marşı'nın Doğuş konulu resim yarışması Eylül 1986 ayında Türkiye çapında açılacak yarışmada derece alanlara Bakanlığımızca çeşitli ödüller verilecek ve Ankara'da büyük bir sergi açılacaktır.

MİLLİ KÜTÜPHANE BAŞKANLIĞI

1. 3 gün sürdürülecek bir seminer düzenlenmesi,
2. Seminerde verilen tebliğlerin sonuna Mehmet Akif Ersoy'la ilgili yayınlanmış kitap ve makalelerin bibliyografyası eklenerek kitap halinde toplanması ve 1987 yılında bastırılması,
3. Seminerin yapılacağı tarihte ayrıca bir de sergi düzenlenmesi,
4. Seminere katılacakların ağırlanma ve yol giderleri olarak 1.000.000 TL. ödenek verilmesi, belirtilmiştir.

SAYIN MÜKERREM TAŞÇIOĞLU' NUN
ŞEREF KURULU ÜYELİĞİ DAVET MEKTUBU

928.0

Mehmet Akif ERSOY'u
Anma Faaliyetleri

28 NISAN 1986

27 Aralık 1986 tarihi "İstiklâl Marşı" mızın ve vatanımızın büyük şairi Mehmet Akif ERSOY'un ölümünün 50. yıldönümüdür. Yalnız eserleriyle değil, millet ve memleketine adadığı hayatıyla, gerek Millî Mücadele ve gerek TBMM'de ifa ettiği her türlü takdirin üstündeki hizmetleriyle de bir fazilet abidesi olan Millî Şairimiz Mehmet Akif ERSOY'un anılması uygun mütalaa edilmiştir.

Millî Mücadele ve Edebiyatımızın önde gelen büyük şahsiyetinin, ona lâyık bir program çerçevesinde anılması ve yaşatılması, bütün imkan ve ilgili bütün Kurum veya Kuruluşlar seferber edilerek sağlanacaktır.

Yurt içinde ve yurtdışında gerçekleştirilecek anma faaliyetleri Bakanlığımız Koordinatörlüğünde teşkil edilmiş kurullar tarafından yürütülecektir.

Söz konusu kurulların başında, geniş çapta yürütülmesi planlanan bu faaliyetlere yönlendirici direktifler vermek üzere bir "Şeref Kurulu" teşkili düşünülmektedir. Böyle bir kurulun teşkili yüksek şahsınızca da uygun görül-
düğü takdirde bu kurulu şereflendirmenizi bilgilerinize arz ederim.

Mükerrerem TAŞÇIOĞLU
Bakan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANI

15 Mayıs 1986

Sayı :

Sayın Mükerrerem TAŞÇIOĞLU
Kültür ve Turizm Bakanı
ANKARA

İlgi: 28.4.1986 tarih ve 928.0-2352-17106 sayılı yazınız.

27 Aralık 1986 tarihinde Büyük Vatan Şairi, İstiklâl Marşı'mızın yazarı Mehmet Akif Ersoy'un ölümünün 50. yıldönümünde, o'na layık bir program çerçevesinde anılmasını temin maksadıyla ilgi yazınız-
da belirttiği gibi, Bakanlığınız koordinatörlüğünde bir "Şeref Kurulu" oluşturulması tarafımdan da uygun mütalaa edilmiştir.

Ölümsüz Büyük Şair'le ilgili girişimlerinizi takdirle karşıladığımızı ifade eder, en iyi dileklerimi sunarım.

Saygılarımla.

Necmettin KARADUMAN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

TURGUT ÖZAL
BAŞBAKAN

Sayın Mükerrerem TAŞÇIOĞLU
Kültür Ve Turizm Bakanı
A n k a r a

İ l g i : 28.04.1986 gün ve 2351-17105 sayılı yazınız.

İstiklâl Marşı'mızın yazarı, büyük vatan şairimiz Mehmet Akif ERSOY'un; yalnız yazdığı eserleriyle değil, millet ve memleketine adanmış hayatı ile gerek milli mücadele'de ve gerekse Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde ifâ ettiği hizmetleriyle de bir fazîlet âbidesi olan bu milli şairimizin, ölümünün 50. yıldönümünde Bakanlığınız koordinatörlüğünde gerçekleştirilecek "Anma Faaliyetleri" için teşkili düşünülen Şeref Kurulu üyeliğini büyük bir memnuniyetle kabul ediyorum.

Bu teşebbüsünüzden dolayı başta şahsınız olmak üzere, vazife alacak bütün arkadaşlarımıza, kurum ve kuruluşlarımıza şimdiden teşekkür eder, başarılar dilerim.

Turgut ÖZAL
Başbakan

Necdet ÖRÜĞ
Orgeneral
Genelkurmay Başkanı

29 NİSAN 1986

Sayın Mükerrerem TAŞÇIOĞLU
Kültür ve Turizm Bakanı
ANKARA

Sayın Bakanım

Türk İstiklâl Marşını abideleştiren büyük ve milli şairimiz M.Akif ERSOY'u anmak maksadı ile teşkili öngörülen kurul ve faaliyetlerde yer almak, Türk Silahlı Kuvvetleri için bir onur vesilesi, şahsım için de mutlu bir görev olacaktır. Şeref Kurulunun emirlerine müheyya olduğumu saygılarımla arz ederim.

Necdet ÖRÜĞ

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
ÖZEL

Ankara
23 / 5 / 1986

Sayın Mükerrer TAŞÇIOĞLU
Kültür ve Turizm Bakanı
ANKARA

İLGİ: 28.4.1986 gün ve 928.0-2349-17103 sayılı yazınız.

İstiklâl Marşımızın ve Vatanımızın büyük şairi Mehmet Akif ERSOY'un 50 nci ölüm yıldönümü münasebetiyle tasarlanan anma programları için teşkilî düşünülen Şeref Kurulu Üyeliğini memnuniyetle ve onur duyarak kabul ettiğimi belirtir, bu münasebetle en iyi dilek ve saygılarımı sunarım.

Metin EMİROĞLU
Millî Eğitim Gençlik ve
Spor Bakanı

T. C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI

BAŞKANLIK ÖZEL

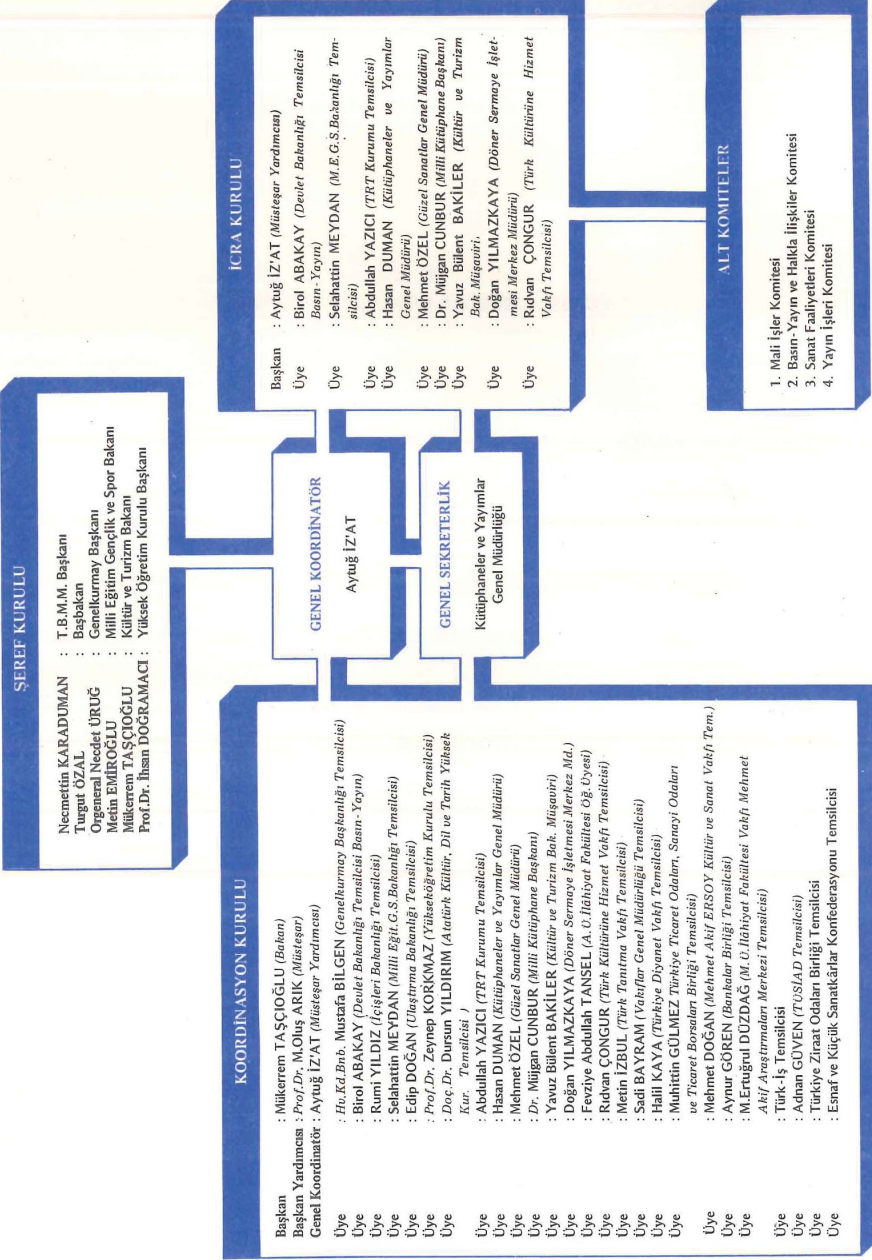
Ankara, 2 Mayıs 1986

Sayın Mükerrer TAŞÇIOĞLU
Kültür ve Turizm Bakanı

İlgi: 28 Nisan 1986 tarih ve 928.0.2348.17102 sayılı yazıları.

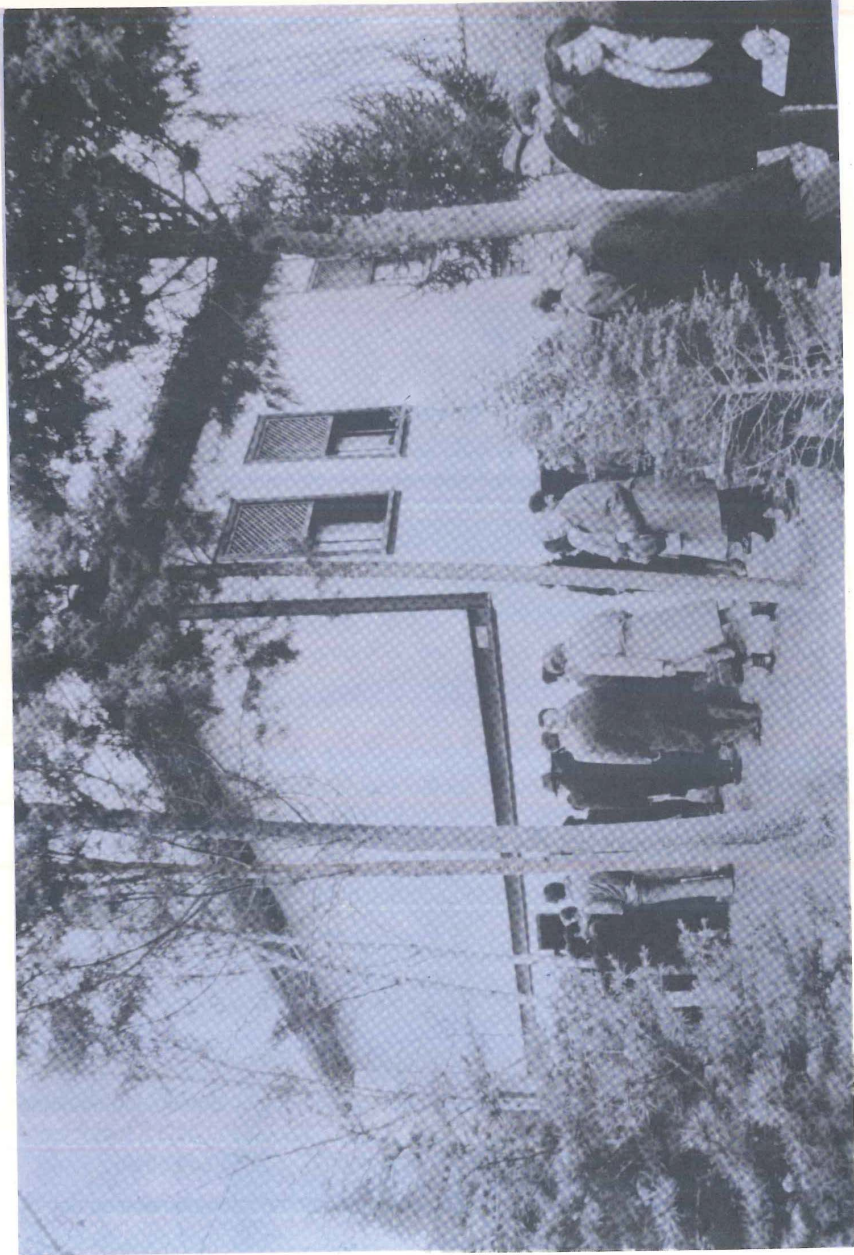
27 Aralık 1986 tarihinde kutlanacak olan İstiklâl Marşımızın şairi Mehmet Akif ERSOY'un ölümünün 50. yıldönümü münasebetiyle anma faaliyetleri çerçevesinde teşkil edilen " Şeref Kurulu " üyeliğinden büyük bir onur duyacağımı arz ederim, efendim .

İhsan DOĞRAMACI
Başkan

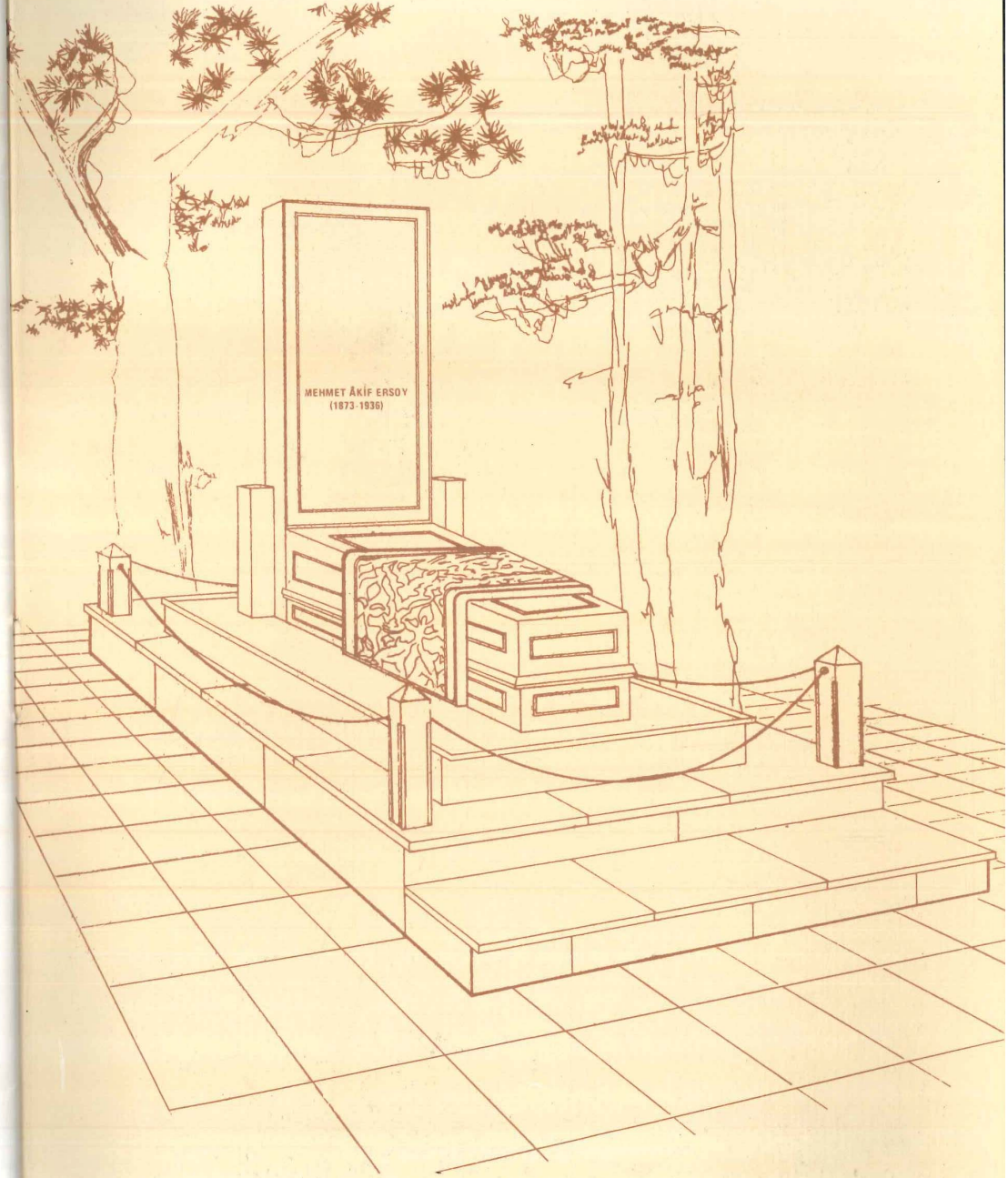
MEHMET ÂKİF ERSOY* (1873 – 1936)

* Mehmet Akif, bu fotoğrafını 1928 yılında rahmetli Mahir İz'e göndermiştir.

TACETTİN DERGÂHI*

(*) Mehmet ÂKİF ERSOY'un İstiklâl Marşı'nı yazdığı ve Hacettepe Üniversitesi Merkez Kampüsü içinde yer alan TACETTİN DERGÂHI.

MEHMET ÂKİF ERSOY'UN MEZAR PROJESİ TASLAĞI